

kad. — Peäle selle wõib pöllomees messil'lnno pu-dest, kannepl ajast ja linna-wäljalt igga aasta rahha sada, kui willi peaks äppardama.

Isseärranis tulleb weel kartohwliid nimmeta-
da. Kos sedda kallist Jummalä annet rohkeste mahha
tehhakse, ei seäl wõi ial leiwa nälg kewwadisel ajal
kätte tulla. Kartohwliid on kõige mõnnusam leiwa-
jätkl, sellepärast nõuka maja mehhe kohhus, nipaljo
kartohwliid mahha tehha, et aasta otsa perrele toit
ja kewwade seemet küllalte järrele jääb. Et talwel
mitmel mehhel kartohwliid ärrakülmetawad, mäd-
dama lähwad ehk muido ukka sawad se tulleb sest,
et meie rahwal õiget päika ei olle, kos kartohwliid
wõiksid oida. Kul kolm ehk nelli perremeesst küllas
ühhel nõul wõttaksid kartohwli keldrit ehhitada, siis
olleks se pissoke asst, agga jädaw kasso, mis lastele
ning laste lastele pärranduseks jääb. Ka kopas
wõib talw otsa kartohwliid piddada, kui agga selle
eest murret kandakse, et kopas niiskeks ning rös-
seks ei jä. Enne kul kartohwliid kopa panned, pead
sa mõnne kubbo aggo kopas ärra pöppetama, mis
lääbi rössine eur maast wälja tõmbab, selle peäle
panne kuiwe õlgi pool jalga paksum kopa ümber ja
kartohwliid õlgede sisse: ei siis sa külm egga mäd.

daneminne kartohwliidel waewa tehha. Kudda fede-
tud kartohwlist rukki jahhoga seggatud leiba wõib
tehha, sedda teadwad meie rahwas kü; ommetegi
wõiks mitmel teadmata olla, et torest kartohwlist
nisammo hästi leiba wõib tehha. — Torel kartoh-
wliid tampitakse ehk riwitakse penest, siis pannakse
neid kotti sisse ja ripputakse kotti ülles, kunni kõi-
wessi wälja walgub. Selle peäle puistetakse tores
kartohwli pudro kottist leiwa astjasse ja ripputakse
paar kammalo täit rukki jahho peäle. Teisel päwal,
kui taigen appo, sõtkutakse nipaljo rukki jahho sisse,
et parrajast paksum lähheb, lastakse wähha perkida,
mis peäle leiba üllestuakse ja ahjo küpsema pan-
nakse. Selwisel tehtud kartohwli leib maitseb ni-
sammo hea kui selge rukki leib ja annab inimesele
mõnnusat toit.

Peaks siiski ühhel aastal sennesuggust õnnetust
juhtuma, et willi ning kartohwliid ühhes koos nurja
lähheksid ja kewwade nälg kätte tulleks: siis peab
nõuks wõtma liwa-, nõmme- ehk pödra- sam-
blaid, mis meije maal rohkeste kaswawad, leiwa
jätkest pruksida. Need nimmetud samblad lastakse
paar päwa wee sees, mis kewalt peäle wallatakse,
siis kuiwatatakse neid päwa paistel ehk ahjos ja jah-